

S Z E R K E S Z T Ő I Ű Z E N E T E K

Ev. János. — Meghatottan olvastuk levelét és benne vallomását, amelyben arról panaszkodik, hogy nyolcvan esztendő korában, miután hosszú életében szüntelen gyakorolta az egyéni imát, most nem tudja azt igazán áhítatos lélekkel használni. „Sajnos — mondja — figyelmem az első mondat után elkalandozik életkörülményeimnek megfelelő témakörbe s ezt rögtön észre is veszem, bosszankodom miatta, nyugtalanít.” Szeretnénk önt megnyugtatni. Az egyéni imában nem jelent szórakozottságot, „elkalandozást”, ha konkrét, azaz „életkörülményeinknek megfelelő témakörben” beszélgetünk Istennel. Az elvont teológiai gondolatokban elmerülni pedig nem jelent okvetlenül imádságot. Gondolatainkat az teszi imádsággá, hogy azokat Istennel meg akarjuk beszélni s ennek kapcsán lelkünk Istenhez akar felemelkedni. Ha közben elszórakozunk, ne bosszankodjunk, vegyük fel újra az Istennel való beszélgetés elvesztett fonalát. Az ilyen fajta elszórakozás nem bűn, hanem gyarlóság. A gyarlósággal folytatott küzdelem pedig Isten előtt még kedvesebbé teszi imádságunkat. Ettől függetlenül, arra a kérdésre: imádkozzék-e imakönyvből — csak igenlően tudunk válaszolni. Ezt a megoldást nagy szentek, misztikusok, a lelki élet nagy mesterei is alkalmazták szórakozottság, lelki fáradtság idején. A magasabb rendű imádság lángelméjű tudósa, Nagy Szent Teréz is azt vallja, hogy a belső imába és szemlélődésbe merült, a lelki élet misztikus magaslataira eljutott lelkeken is erőt vesz időnként a szárazság, fásultság, szórakozottság. Ilyenkor még ezeknek is azt ajánlja, hogy forduljanak az ima egyszerűbb, könnyebb formáihoz, a jó imádságos és elmélkedő könyvekhez, melyekben az Istennel való beszélgetés formulái már eleve meg vannak fogalmazva. Mások szavaival imádkozni mindig hasznos. Még az imádság magasabbrendű formáját követő, elmélkedő lelkek számára is az. Éppen attól óv meg, ami az egyéni imában mindig fenyeget, az elszórakozástól. Természetes, meg kell válogatnunk az imádságos könyveket, imádságokat és elmélkedési anyagokat. Hosszú lére eresztett barokkos frázishalmazok, amelyek nem a lélek mélyéből fakadnak, hanem csak rutinból születtek, nem tudnak lekötni, elmélkedésre ösztönözni bennünket. De a zoltárok, Krisztus imádságai, Szent Pál ihletett szavai, nagy szentjeink és a nagy keresztény költők himnuszai, imái mindig szárnyat adnak az elfáradt, álmos léleknek. Nemcsak, hogy érdeklődéssel mondjuk utánuk szavaikat, de egyéni imára is serkentenek bennünket. Ha minden nap elolvassunk és átéljük egy zoltárt — elég egy fél évi lelki programnak. Az ilyen elmélkedő ima még nem is meríti ki a szent szöveg minden lehetőségét. Egy-egy zoltárban annyi szépség rejlik, hogy mindegyiken hetekig is el lehet elmélkedni. Ugyanezt lehet mondani a patriárkák, próféták imádságairól. Jób könyve alapján is ki tudunk tölteni egy esztendőt elmélkedéssel. Természetes, leginkább Krisztus szavai tudnak imádságra ihletni bennünket. Lehet-e például szebb élmény életünk alkonyán, mint újra és újra átélni Krisztus főpapi imáját, amelyet az utolsó vacsorán mondott és az ő szavaivalhoz fűzni fohászaikat? De bőven buzgó gondolatokra, elmélkedésre ihletnek Szent Ágoston „Soliloquiái”, Assiszi Szent Ferenc „Naphimnusza”, a „Krisztus követése” szívet sebzően komoly párbeszédei is. S nehogy azt higyük, hogy a keresztény lélek imádságos ihlete korunkban kihalt, hadd említsük meg Newman bíboros és Prohászka elmélkedéseit. Ne zavarjon meg bennünket, ha belefáradunk saját „témáinkba” és saját szavainkba. Merítsünk Jézus Krisztus szelleméből, majd megtanít bennünket az igékre, amelyekkel nyolcvan esztendő korunkban is ifjú szívvel léphetünk a szent hegyen az Úr sátorába, az ő oltára elé.

Gyakori áldozó. — Kétségtelen, hogy a bocsánatos bűnöktől meg lehet szabadulni gyónás nélkül is: például a bánat felindításával, az oltáriszentség vételével, imádsággal és jócselekedettel. Viszont ne feledkezzünk meg arról sem, amit a „Mystici Corporis”, a Krisztus misztikus testéről (1943. június 29-én) kiadott enciklika mond: „Ilyen (ti. romlásra vezető) eredménnyel jár azoknak a téves nézete is, akik szerint nem kell oly nagyra becsülni a

bocsánatos bűnök gyónását, és többre tartják azt az általános bűnvallomást, amelyet Krisztus jegyese naponként tesz az Úrban vele egyesült fiaival, mikor a papok Isten oltárához közelednek. Kétségtelen, hogy amint jól tudjátok, Tiszteendő Testvérek, sokféle és nagyon dicséretes módon lehet a bűnökre bocsánatot nyerni; de ahhoz, hogy napról-napra serényebben haladjon valaki az erény útján, nagyon is ajánlatosnak tartjuk a gyakori szent gyónás jámbor szokását, melyet nem a Szentlélek sugallata nélkül vezetett be az egyház, mert hiszen a szokás növeli a helyes önismeretet, erősíti a keresztyény alázatosságot, gyökeresen kiirtja az erkölcsi hibákat, szembe száll a lélek hanyagságával és lanyhaságával, megtisztítja a lelkiismeretet, erősíti az akaratot, lehetővé teszi az üdvös lelki vezetést és magának a szentségnek erejével gyarapítja a kegyelmet." Ugyanakkor a gyónás nem fulladhat bele a véget nem érő lelki beszélgetésekbe, a bocsánatos bűnök boncolgatásába, hosszú önelemzésekbe. A gyónás nem ideggyógyással folytatott pszichiátriai analízis, a bűnvallomás fő rendelkezése nem az, hogy a lelki vezetés eszköze legyen — az is lehet, de csak mellékesen —, a bűnvallomás első sorban szentségi kellék. „A bánattal és a feloldozással együtt jelképezi Krisztus áldozatvállalását, szenvedését. Ő az egész emberiség bűneit hordozva állt az Atya előtt és várta az ítéletét.” (Gál F.) A kegyelemközlő szentség misztériumának komolyságát ne tegyük tönkre fecsegéssel, kétes értékű „kibeszélésekkel”. Lélekben ne az idegorvosi rendelőben érezzük magunkat, hanem a töviskoronás Krisztus oldalán, amint az itélőház udvarán várta, hogy odaállítsák a világ elé és elmondják felette: „Íme az ember.”

Eskü. — Leveléből tanulságul hadd idézzük kérdése lényegét: „Fiatalabb koromban rabja voltam a kártyának. Hírhedt kártyabarlangokba jártam, éjszakákon át hajsoltam a szerencsét és nemegyszer hagytam ott a mocskos asztalon egész havi fizetésemet. A családom a nyomor szélére került a szenvedélyem miatt. Akkor esküvel megfogadtam: többé nem veszem kezembe a kártyát. Bizony, egy negyed század telt el azóta. És most mégis kezembe vettem a kártyát. Igaz, otthon, férfikonaim unszolására tettem. Pénz nélkül játszottunk — ezt kikötöttem —, de a két óra alatt, amíg a kártyát kézben tartottam, úgy éreztem, égeti ujjaimat. Az a kérdésem: megszegtem-e eskümet vagy sem?” — Azon múlik, mit fogadott meg akkor, negyed százada. Ha vezelekül a családjának okozott gyötrelmekért azt fogadta meg, hogy semmi körülmények között, még otthon, ártatlan szórakozásként sem nyúl kártyához, akkor megszegte fogadását. De ha egyszerűen csak arra gondolt, hogy a szerencsejátéknak nem hódol többé, akkor nem követett el esküszegést. A családi körben folytatott kártyajáték — ártatlan szórakozás, a nagy pénzben folytatott kártyajáték — bűn. Az előbbiről, az ártatlan szórakozásról is le lehet mondani, akár esküvel is, de a kettőt nem lehet egynek venni. Leveléből úgy látjuk, akkor nem gondolta végig az összes lehetőségeket, egyszerűen megiette esküjét, fogadalmát. Most, utólag merül fel az az eshetőség ön előtt. Nem követ el esküszegést az esetben sem, ha esküjének nem a szigorúbb, hanem enyhébb értelmezése mellett dönt. Természetes, fennáll a kérdés, nem jelent-e veszedelmet ön és a családja számára, ha akár ártatlan formában újra kezdi a kártyázást. Vannak olyan játékszenvedélyre hajlamos emberek, akik számára az egyszerű, szórakoztató kártyajáték is olyan veszedelmet jelent, mint — bocsánat a hasonlatért — egyes iszákos számára az a bizonyos egy pohár bor. Felnyitja a szenvedély zsilipjeit, a játék mámora átszakítja a józanság és önuralom gátjait. Akinek az ujjait égeti a kártya, nyilván nem ezek közé tartozik, de kötelességünk figyelmeztetni, nehogy, míg megnyugtattuk, elaltassuk óvatosságát a szenvedéllyel szemben.